

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO XII. ST. 67 — CENA 10 DIN

KRANJ, 28. AVGUSTA 1959

Ugledni francoski
gost na Gorenjskem

Te dan je prispel na obisk v Jugoslavijo znani francoski levčarski politik Daniel Mayer s svojo soprogo. Mayer je bil svoječasno predsednik francoske vlade in je predsednik Lige za pravice človeka. V naši državi se želi podrobneje seznaniti z našo gospodarsko in družbeno ureditvijo ter namerava o tem napisati knjigo.

V torek, 24. avgusta sta francoska gosta sprejela predsednik LRS Miha Marinčič in član izvršnega komiteja CK ZKS dr. Jože Potrč. Popoldne pa je obiskal Kranj, kjer je z predsednikom Okrajnega ljudskega odbora Viškom Hainrem podrobnejše razgovarjal o komunalni ureditvi. Iz Kranja je odpovedal na Bled; naslednji dan pa obiskal grobišče talcev v Dragi in spomenik francoskim interniranec v Podljubelju nad Tržičem.

Fanfare XIV. državnega prvenstva so utihnile

Težka odločitev

V torek, 25. avgusta zvečer se je ob zvokih fanfar, sprevo du sodelujočih ekip, razdelili nagrad ter na koncu ob državni himni ter spuščanju jugoslovanske trobojnici, ki sta jo spustila najhitrejsa plavalca Jugoslavije Camdjič Tija in Janez Kocmür, zaključilo XIV. državno povojno prvenstvo Jugoslavije v plavanju za leto 1959. Prvenstvo si je v treh dneh ogledalo preko 6.000 gledalcev.

Tekmovanja so nam dala nove pravice med ekipami in posamezniki. Napovedi nekaterih plavalnih strokovnjakov in novinarjev, da bo letosjni državni prvak Mladost Zagreb, Primorje Reka ali Jadran Split, se niso uresničile. Presenetila je mlaada ekipa Jadrana iz Hercegovine, in to predvsem ženske, ki so zbrale vseh 74 točk in osvojile kar pet prvih mest, medtem ko moški niso osvojili nobene točke. Enako se je zgodilo pri Triglavu, samo s to razliko, da je vseh 74 točk in štiri prva mesta osvojila moška eki-

upi po vodi. Jadran iz Splita se je moral zadovoljiti s 5. mestom. Na letosnjem prvenstvu je presenetila tudi ženska ekipa ŽPK Ljubljana s Sonjo Tomincovo na čelu, edilčna pa je bila tudi Eta Horvatova, ki se je kar štirikrat uvrstila v finale. Jugu iz Dubrovnika je v glavnem prinesla največ točk talentirana plavalca prostega sloga Hilda Zeierjeva. Lanskoletni prvak Mornar iz Splita je letos popolnoma razočaral in se je moral zadovoljiti z osmimi mestom.

Pri ostalih so se odlikovali le posamezniki; nekateri so presenetili, drugi pa razočarali. To velja predvsem za Kičevica iz Kotora, ki je po izjavah pred pričetkom prvenstva, da bo zasedel 1. mesto na 1500 in 400 metrov prosto, popolnoma razočaral. Lahko rečemo, da so bili na nekaterih progah doseženi dobri rezultati. To velja predvsem za Kocmürja, ki je plaval 100 m prosto v predtekmovanju 57,6 in za tekmovalce na 400 m prosto, ki so plavali v finale pod 5 minut.

Ceprav kvaliteta naših plavalcev še ni zadovoljiva in so rezultati v večini precej pod evropskim povprečjem, pa gre vse priznanje prireditelju, ki je organizacijo tekmovanja izvedel brezhibno.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Telesna vzgoja na dnevnom redu prvega zasedanja OLO

Na prvem zasedanju OLO Kranj, ki bo sredi septembra, bo na dnevnu redu tudi vprašanje telesne vzgoje in gradnja športnih objektov. Gre za bistveno prelomnico z dosedanjim nacinom gledanja na telesno vzgojo.

Na prvem kongresu telesne kulture, ki je bil letos pomlad v Beogradu, so delegati sprejeli konkretno naloge, ki pa jih v našem okraju prepočasi uresničujejo. V prvi vrsti gre za dokaj korenite spremembe v delu organizacij za telesno vzgojo in vključenje mladine v to dejavnost. Vzporedno s tem je tudi veliko konkretnih nalog v zvezi z gradnjami preprostih športnih objektov, ki naj bi služili množičnemu izživljivanju mladine v telesnovzgojni dejavnosti. Občinski ljudski odbori prav za to se pripravljajo predlogi o gradnjah športnih objektov v prihodnjih dveh letih.

Akcija za zbiranje sredstev za gradnjo športnih objektov, kot pravijo, ni dala pričakovanih uspehov. Pri tem ni šlo toliko za prodajo listkov in zbiranje denarja (kot je sicer tudi važno in je priljubljen), marveč za množično udeležbo pri gradnjah itd. V tem pa ni bilo dosti narejenega. Da bi v prihodnji celotna športna dejavnost enote ne delovala po nakazanih smernicah beograjskega kongresa, je tudi v našem okraju potreben ustaviti enoto vodstvo. Doslej se vsaka dejavnost — nogomet, obojkajka, košarka in tako dalje, razvija v svojem ozkem okviru, ne glede na ostale veje telesne vzgoje. To pa zmanjšuje uspehe celote in je marsikaj celo škodljivo.

O teh v podobnih vprašanjih telesne vzgoje v našem okraju zbirajo predstavno gospodarivo, ki ga bodo predložili odbornikom.

-1. c.

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Na prvem zasedanju OLO Kranj, ki bo sredi septembra, bo na dnevnu redu tudi vprašanje telesne vzgoje in gradnja športnih objektov. Gre za bistveno prelomnico z dosedanjim nacinom gledanja na telesno vzgojo.

Na prvem kongresu telesne kulture, ki je bil letos pomlad v Beogradu, so delegati sprejeli konkretno naloge, ki pa jih v našem okraju prepočasi uresničujejo. V prvi vrsti gre za dokaj korenite spremembe v delu organizacij za telesno vzgojo in vključenje mladine v to dejavnost. Vzporedno s tem je tudi veliko konkretnih nalog v zvezi z gradnjami preprostih športnih objektov, ki naj bi služili množičnemu izživljivanju mladine v telesnovzgojni dejavnosti. Občinski ljudski odbori prav za to se pripravljajo predlogi o gradnjah športnih objektov v prihodnjih dveh letih.

-1. c.

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi

Pa, Primorje z Reke in Mladost iz Zagreba sta bila največja favorita za osvojitev ekipnega državnega prvenstva. Toda to ni uspelo niti prvenstvo niti drugemu. Primorje je ostalo na tretjem mestu s precej boljšo moško kot žensko ekipo. Mladost bi bila zanesljivo na prvem mestu, ce ne bi bila diskvalificirana v predtekmovanju moška štafeta 4 × 100 m mešano. Tako so šli tudi za Mladost vsi</

DA NE POZABIMO

Iz „Koledarja najvažnejših dogodkov ob 40. obletnici KPJ na Gorenjskem“ za mesec september

• Žirovnica. Septembra 1922. leta je, pri ilegalnem prehodu čez mejo smrtno ponesrečil sekretar CK SKOJ Dragoljub Milovanović iz Beograda. Do nesreče je prišlo pod Orliči, med Zelenico in Stolom. Pokopan je v Breznici pri Žirovnici, kjer pripravljajo tudi večerost.

• Jesenice. Od 16. do 18. septembra 1929. leta je bila stavka v Zelezarni Jesenice (takratni KID), in sicer v žičarni, ker vodstvo podjetja ni hotel ugoditi zahtevam delavcev. Ob tej stavki so bile hišne preiskave pri vseh delavcih, ki so bili osmujeni komunizmu. Pogoste aresiacije komunistov so takrat hudo razredčile njihove vrste.

• Kranj. V dneh 14 in 15. septembra 1936. leta je bilo arretiranih 20 oseb, največ iz tovarne »Sempit« (Save). Osumljeni so bili komunistične dejavnosti. Oblast je bila obveščena, da je v tej tovarni najmočnejša organizacija KPJ.

• Kranj. Po ukazu bana Natanačenja in notranjega ministra Korošca, je nekaj po polnoči 16. septembra 1936. leta prispel iz Ljubljane v Kranj poln vlast policistov. Bili so pijani vdri so v Jugočesko ter s puškini kopiti in pendreki pretepalni in rezgnali stavkoje delavcev. Nato so vdri še v druge tovarne.

beležka

CAS IN NAČIN — — —

Razprava o tarifnem pravilniku je bila (gre za večje podjetja v Kranju, a prav taki primeri so tudi drugod) večkrat na dnevnejšem redu. Na oglašnih deskah po oddelkih so bila razobesena vabila, osebno so obveščani v vabilah na sestanke itd. Toda udeležba je bila zmeraj pičla. Tudi diskusije ni bilo. Vsaj na take, kot je bilo pričakovati. Mudilo se jim je domov, na vlak, na avtobus, v menzo...

Tako se je končala »široka diskusija v kolektivu in predstavniki sindikalne organizacije skupno z upravo podjetja, so povsem logično predložili tekst pravilnika delavskemu svetu in drugim občinskim organom v potrditev.

Potem je šlo v pozabro. Pred kratkim pa je razprava o tem znova oživelata. Toda dokaj bolj živahnna, množična, ki je vključila malone vse delavce. Bilo je to tisti dan, ko so prejeli »plačo po novem«, kot pravijo, z vsemi obračuni za nazaj. Niso se strinjali s tem. Protestirali so jasno in glasno. S kriteriji ocenjevanja se niso strinjali. Zaman so član sindikalnega odbora in drugi skuhali dopovedati, da je to pač zaključek tolikih sestankov, da je to nov tarifni pravilnik, o katerem so razpravljali mesece in meseca...

Ali je primer iz drugega podjetja. Nekaj članov kolektiva je začelo govoriti o započavljanju oziroma krvicah delavcem, ker letos ne prejemajo več regresov za dopust. Grozili so celo, da ne bodo več plačevali sindikalne članarine itd. Seveda je takar parola dobila ugodna tla. Zlasti še, ker je izhajala od vodilnih ljudi, članov upravnega odbora itd. Brez uspeha so jim drugi dopovedovali, da na sindikalni konferenci, ko je bilo govor in ko so glasovali prav o tem, ali naj bi se dali skupni dobiček tudi za regres posameznikom ali ne, ni bila večina za to, kajti menili so, da to ni pravico.

Takih in podobnih primerov je že več. Vsekakor je prav, da delavci povedo, kar jim ni prav, kar se jim zdi krvivočno, in skušajo stvari stalno popravljati na bolje. Vendar bi bilo treba take stvari povedati, pojasnit in se boriti za svoja stališča na sestankih, kadar je to na vrsti. To bi bilo dokaj uspešno in pravilne. Široka ljudska demokracija celo zahteva, da državljanji sodelujejo na raznih sestankih, da tam povemo svoje misli in predlogi in da se zavzemajo za svoja stališča. Toda na sestankih! Sklepi izvoljenih organov, večina glasov na sestankih itd., pa so potem obvezni za celoto.

Podpirati razne sklepe zgolj zaradi »principa«, prednosti in tako dalje, pa tudi predpise in zakone, če ne ustrezajo potrebam in cilju našega razvoja, nikakor ni na mestu. Nikoli ni prekasno, da se stvari dopolnjujejo, prilagajo razmeram in popravljajo. Vendar gre za pravilno izbiro časa in načina.

K. M.

• Jesenice. V gozdu v »Grofje pri Radovljici je bila 24. septembra 1939. Okrožna partiska konferenca za jesenško okrožje. Konferenco je vodil Stane Zagor. Razpravljali so predvsem o naraščajoči nevarnosti pred fašizmom in v zvezi s tem o nalogah KPJ.

• Tržič. V gostilni pri Brodarju v Bistrici je bilo septembra 1939. 1. partijsko zborovanje, ki se ga je udeležilo kakih 200 ljudi. Govoril je tovarš Franc Leskošek o fašistični agresiji na Poljskem in o splošni nevarnosti v svetu.

• Lese. 1. 9. 1940 je bil ožji partijski posvet na Gošu, med Lescami in Žirovnico. Na posvetu, ki ga je vodil Stane Zagor, je bil navzoč tudi Edvard Kardelj. Govorili so o protidržajni ekciji, o javnem nastopu KPJ proti fašizmu in peti koloni in konkretnih nalogah posameznih članov Partije.

• Jelovica. Dne 9. septembra 1942. leta so Nemci napravili ponovno ofenzivo na področje Jelovice s približno 10.000 možimi. Pri Lipniški planini so obkolili Selško četo s štabom I. grupe odredov. Padlo je 25 borcov, med katerimi je bil tudi narodni heroj Jože Gregorič.

• Radovna. 20. septembra 1944 so Nemci z velikimi silami vdri v vas Radovno nad Gorjami in jo požgali. Precej domačinov so posredili in pometali v ogenj. Ta zlonči so napravili zato, ker so tam kajšnji prebivalci enotno podpirali NOV.

• Udenboršt. II. bataljon Koroškega odreda je bil 12. in 13. septembra 1942. leta vodil srdite borce proti Nemcem v Udenborštu. Nemcev je bilo 5.000. Obkolili so partizane. 30 borcov je takrat padlo in le štirim se je posrečilo prebiti iz obroča.

• Poljane. Septembra 1942. je prišel v Poljansko dolino tovarš Boris Kidrič in se tam sestal z Maksom Krmeljem. Kidrič je dal nove važne smernice za razvoj NOB na Gorenjskem.

• Turjak. Prešernova brigada z 280 borci je začela 12. septembra 1943. leta napadati trdnjava Turjak, kamor se je bilo zateklo 300 belogradistov. Po večdnevnih bojih so utrdbo zavzeli, dasi je bila med najmočnejšimi belogradističnimi postojankami v Sloveniji. V tem junaku boju so Prešernovci priborili svoji brigadi naslov »udarna«.

• Radovna. 20. septembra 1944 so Nemci z velikimi silami vdri v vas Radovno nad Gorjami in jo požgali. Precej domačinov so posredili in pometali v ogenj. Ta zlonči so napravili zato, ker so tam kajšnji prebivalci enotno podpirali NOV.

iz naših krajev

JUBILEJ DVEH GODB

Pred kratkim je praznovala 75-letnico obstoja domačkega gospodarstva na pihala, ki je na jubilejni prireditvi zaigrala z novimi instrumenti. V nedeljo, 23. avgusta, pa je prav tako slavila 75-letnico godba v Mengšu. Tudi mengška godba ima slavno tradicijo in beleži po osvoboditvi 550 nastopov. Na slavnostni prireditvi je tovarš Zvone Gorup podal zgodovino godbe, ki se prav ob jubileju bori z nemajhno težavo: ima dovolj godbenikov – 30 je samo mladega naraščava – pa premalo glasbil. Zeleti bi bilo, da bi požrtvovali Mengšani in delovni kolektivi tudi mengški godbi omogočili nabavo novih instrumentov.

NOVA ZAPOSЛИTEV INVALIDNIH OSOB

Zavod za zaposlovanje invalidnih oseb v Kamniku bo odpril v prostorih bivše tiskarne Šivaljico kravat. Prostore se urejajo.

PO DOPUSTU V NOVIH PROSTORIH

Po kolektivnem dopustu v tovarni Titan v Kamniku so se delavci spet vrnili na delo. Med njimi so bili najbolj zadovoljni delavci v stiskalnici. Nič več jim ni bilo treba sesti za stroje v temih in neprizajnih prostorih stare zgradbe. Med dopustom se je namreč oddelek preselil v nove slike in zračne prostore.

MESREČE

NA POTI K ZAROČENKI SE JE UBIL

Ciani Gorske reševalne službe iz Kranja in Jezerskega so v nedeljo, 23. avgusta, na klic iz Češke koče nad Jezerskim, odšli na pomoč. Ugotovili so, da je bilo za pomoč že prepozno. V tako imenovanem Grabnu nad Češko kočo so našli samo že razpadajoče moško truplo. Domnevajo, da je do nesreče prišlo pred kakimi 14 dnevi. Kot so presodili, je ponesrečen ob prehodu zdrknil v približno 10 m globok prepad. To so sklepali po nekaterih predmetih, ki so ležali krog trupla.

Iz listin, ki so jih našli, so ugotovili, da je ponesrečen Dragiša Skrablč iz Nov. Sade. Iz nekega pisma, ki so ga našli na pokojnikovim papirji, je razvidno, da ga je dekle vabilo, naj pride k njej v Avstrijo. Iz tega so sklepali, da je bil ponesrečen namenjen po ilegalni poti čez mejo.

EKSPLIZIJA V SOLI

Gojenka Kmetijske šole v Poljčah pri Begunjah, Metka Oblak, je v ponedeljek, 24. avgusta mešala nekatere kemikalije. Zaradi nepravilnega ravnanja je prišlo do eksplizije. Razen nje, ki je dobila lažjo poškodbo po rokah in po telesu, je bil ob ekspliziji poškodovan tudi prof. Alojz Malovrh.

KOZOLEC POGOREL

V Kamniku je v ponedeljek, 24. avgusta popoldne ob 15. uri sirenata pozvala gasilca. Visok dim se je dvigal za gimnazijo

ob nedograjeni stavbi kulturnega doma. Gorel je petokenški kozolec, last posestnika Dornika. Vseh 5 oken kozolca je bilo naloženih z mrvo, zato je imel ogenj dovolj netiva. Še pred prihodom gasilcev so stanovalci bloka oblivali z vodo bližnji hlev, da ga ni zajel ogenj. V kratkem je kozolec, ki je bil delno krit z opeko, pogorel. Domnevajo, da je požar nastal od odvzetenega cigaretnega ogorka, ker vodi mimo kozolca steza.

JUBILEJ V ŽELEZNICAH

Organizacija upokojencev in Rečega križa v Železnikih sta pred dnevi skromno počastili jubilej 70-letnice rojstva svojega predsednika, tovarša Janka Benedičiča. Kljub sedmim križem je imenovan še vedno zelo delavni stavbi kulturnega doma. Gorel je petokenški kozolec, last posestnika Dornika. Vseh 5 oken kozolca je bilo naloženih z mrvo, zato je imel ogenj dovolj netiva. Še pred prihodom gasilcev so stanovalci bloka oblivali z vodo bližnji hlev, da ga ni zajel ogenj. V kratkem je kozolec, ki je bil delno krit z opeko, pogorel. Domnevajo, da je požar nastal od odvzetenega cigaretnega ogorka, ker vodi mimo kozolca steza.

• Predsednik ZDA Dwight Eisenhower, je v sredo, nekaj pred pol sedmico uro prispel na bonomsko letališče. Predsednika ZDA je sprejel kancler Adenauer in visoki predstavniki Zahodne Nemčije. Na poti po Evropi ga spremlja ameriški zunanjki minister Herter.

V četrtek je Eisenhower odpotoval iz Bonna v London. V Londonu se je razgovarjal širi ure in pol s kanclerjem Adenaurom. Obisk predsednika Eisenhowera v zahodnoveropskih glavnih mestih pričakujeta v Londonu z zaupanjem, da bo ustvaril konstruktivno podlagu za bližnje razgovore s sovjetskim ministrskim predsednikom in da bo zahodna Evropa zmanjšala svoja nesoglasja na obseg, ki ne bo onemogočil konference na najvišji ravni. To dvoje posebno poudarjajo glede na Eisenhoweve razgovore z britanskimi zastopniki.

• Velike svetovne agencije in listi so precej poročali o skupnem sporočilu o obisku etiopskega cesarja Haile Selasija v Jugoslaviji in o razgovorih, ki jih je imel ob tej priložnosti s predsednikom republike Josipom Brozom-Titom.

• V Beogradu so imeli člani Misije dobre volje, ki je obiskala nekatere dežele Latinske Amerike, tiskovno konferenco. Na konferenci je član Zveznega izvršnega sveta Vladimir Popović poudaril, da so zelo šroke možnosti za okrepitev in nadaljnje razširjanje vsestranskega sodelovanja Jugoslavije in dežel Latinske Amerike na gospodarskem, političnem in kulturnem področju.

• Nemški podkancler in minister za gospodarstvo Ludwig Erhart je odpotoval v sredo iz Aten, kjer je imel razgovore o gospodarskih odnosih med obe državama in o grškem sodelovanju na evropskem trgu. Po uradnih obiskih v Turčiji in Grčiji se je Erhart vrnil v Bonn.

S seje ObLO Škofja Loka

Produktivnost dela raste

V torek je bila na seji Občinskega ljudskega odbora v Škofji Loki osrednja točka dnevnega reda obravnavanja poročila o gospodarstvu v gospodarskih organizacijah v prvem pollettu 1959 in razprava o razvoju kmelijstva. Sprejeli so tudi plan kooperacijske proizvodnje v kmelijstvu z gospodarsko leta 1959/60. Nadalje je ljudski odbor imenoval dva poravnalna sveta v občini in med drugim sprejel še nekatere odločke s področja stanovanjskih skupnosti.

KOT V PRAVLJICI...

Suhljata deška postava, zavita v lahak suknjič in obuta v strane čevlje, se je pomikala ob strani milicijske postave. Ljudje so ugibali, kaj je z dečkom. Je morda kradel, se je morda izgubil, ali...? Kdo ve? Preberite to kratko zgodbo v presoditev.

Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v obraz klepet, in če takoj ne utihne, ga pretepat. Deček je star 6 let. Crnolci, svetlimi očmi. Edinček je. Oče je pisanec in tudi mati, kaj rada začaja v očetovo vinsko družino. Pozno ponoči se vraca domov. Sprejme ju otrok, lačen in solznih oči. Onadva pa mu namesto ljubne besede in toplega prigrizka zabrusita v

Gospodarske vesti

• V Metohiji pričakujejo letos rekorden pridelek jabolk, slič, orehov in drugega sadja. Pridelali bodo več kot 2500 vagonov jabolk, 315 vagonov slič in okoli 500 ton orehov. Tudi vinska trta je lepo obrodila, saj pričakujejo samo v pričakujem Vinogorju več kot 2500 vagonov grozdja.

• V Vranjicu pri Splitu gradijo velik silos za 1200 vagonov žita, ki bo dograjen do konca leta. Ob silosu gradijo tudi stojnico, ki bo imela obrate za čiščenje pšenice in koruze ter prostor za sortiranje in tehtanje.

• Te dni so začeli graditi sistem hidrocentral na naši največji ponikalnici Trebišnjici, ki bodo dajale okoli 2,5 miliarde kilovatnih ur električne energije. Ogromno umetno »Bilješko jezero« bo akumuliralo večji del vode Trebišnjice med Bilečo in Trebinjem.

• Republiška komisija za razvoj investičnih programov je odkrita program graditve bombažne predlinice v Zaječarju. Predlinica bo nov obrat tovarne tektila »Timocanka« in bo imela 22.000 vreten, zapošljala pa bo 400 delavcev.

• V zagrebškem podjetju »Jugomet« proučujejo možnost za serijsko proizvodnjo tipiziranih enosobnih, dvosobnih in trosobnih stanovanj. Cena za stanovanja bo za 8 do 10 odstotkov nižja, tako da bi stalo enosobno stanovanje 1,2 milijona dinarjev. Pričakujejo, da bodo s serijsko proizvodnjo začeli prihodnje leto.

• 16. avgusta je začela obravnavati v Virgin Mostu v karlovškem okraju nova tovarna vezanih plošč. To je največja tovarna v Kordunu in druga te vrste na Hrvatskem. V začetku bo izdelovalo okoli 4200 kuščnih metrov vezanih plošč letno, njena bruto proizvodnja pa bo znašala okoli 500 milijonov dinarjev.

• Tovarna strojev »Ivo Lola Ribar« v Zelezniku je sklenila pogodbo o zgraditvi 12 novih let o preuređitvi in razširitvi devet že obratujotih opiekarn v Jugoslaviji. Vseka izmed njih bo izdelovala letno 10 do 40 milijonov opiek. Največjo opiekarno z zmogljivostjo 40.000 opiek letno, grade v Vreocih.

• Industrija mavca in mletačega marmora »Dinara« bo začela v začetku septembra v bližini Zemuna graditi novo tovarno mavca in drugih gradbenih proizvodov.

Za boljšo preskrbo potrošnikov z živili

Prvo veliko skladišče v Škofji Loki

Trgovsko podjetje »Loka« v Škofji Loki se je v času svojega obstoja, od leta 1952 dokaj hitro razvilo v veletrgovino, ki je lani dosegla že nad 800 milijonov dinarjev prometa. S špecijskim blagom zalaga celo del ljubljanskega okraja. Toda kolektiv tega podjetja je imel številne težave, zlasti zaradi pomanjkanja skladišč. Z upravnimi prostori, skladišči in garažami so gostovali sem ter tja po Loki in okolicu. To je resno oviralo delo in povzročalo znatne škode. Zato je kolektiv sklenil zgraditi lastne prostore. — Najeli so 36 milijonov dinarjev kredita in že spomladis pričeli z delom. Po načrtu ing. arhitekta Antona Mlakarja gradijo v Starem dvoru nove prostore, kjer bodo garaže za 5 tovornjakov, upravni prostori, stanovanje za hišnika in kar je najvažnejše — veliko sodobno skladišče, kjer bo prostora za približno 100 vagonov živil. Skladišča bodo razposajena tako, da bo moč vskladiščiti blago po kemijski sestavi, stopnji pokvarljivosti, po potrebi vlage ali obratno itd. Oprenljena bodo z ventilatorji, dva prostora pa bosta imela tudi hladilnice za pokvarljivo hrano. Stavba je tako grajena, da jo bodo po potrebi lahko povečali še za 50 vagonov živil. To skladišče stoji v neposredni bližini skladišča krompirja OPZ Kranj in ker je do skladišča lesa podjetja Jelovica že potegnjena železniška proga, bodo kasneje lahko do oba skladišč postavili železniški tir, kar bo za tako velika skladišča izrednega pomena.

Na vprašanje, kaj bo skladišče pomenilo za tamkajšnjo trgovino in oskrbo prebivalstva, nam je upravnik loške veletrgovine tovarniški Jeglič med drugimi dejal, da v Sloveniji takega skladišča še ni. »Mimo že navedenih prostorov,« kot je povedal, »bomo tam zgradili tudi prostore za embalažo in odpadni oddelki. Od tod bomo posiljali živila in drugo blago po želji potrošnikov oziroma po naročilu posameznih trgovin. V prostorih, kjer bomo imeli hladilnice, bomo lahko vskladiščili pokvarljivo prehrambeno blago, kot so pomaranče, sadje, limone, slanina itd. Ker do se-

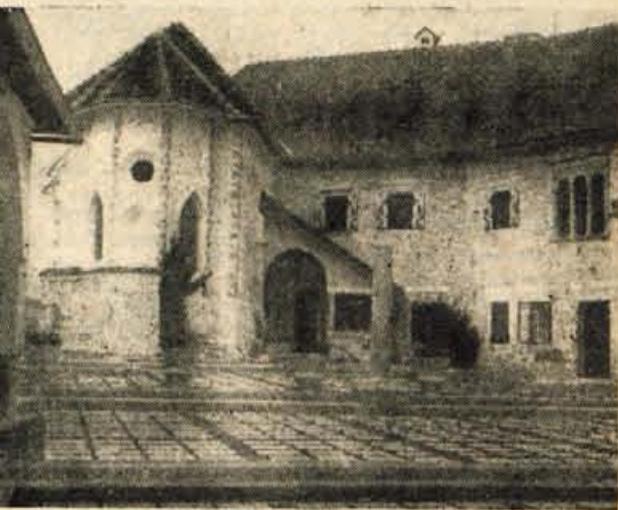
daj na Gorenjskem nismo imeli skladišč s hladilniki, se je dogajalo, da je npr. trgovska mreža imela kakega blaga nekaj dni preveč, tako da se je kvarilo in gnilo, potem pa ga je zmanjkalo. Naše hladilnice bodo imele še eno dobro lastnost. Maloprodajni mreži oziroma potrošnikom bomo lahko predstavljali blago iz tako imenovanih velikih hladilnic, ki se na primer v Dekanah pri Kopru, Ljubljani, na Reki in dru-

god. Tam imajo velike zaloge zelenjave preko zime. Prodaja tega blaga pa je bila tveganja, ker se izven hladilnika hitro pokvari. Zato tega blaga največkrat nismo naročali, čeprav so si ga potrošniki želeli.«

»Kdaj se boste preselili v nove prostore?«

»V skladišča že oktobra, v upravne prostore pa konec letosnjega leta,« je povedal tovarniški direktor Jeglič.

— an

Urejeni grad — pridobitev za blejski turizem

Desetletno delo končano

Poslopje blejskega gradu je dobilo dokončno arhitektonsko in estetsko podobo

Nekakšno lagodno zadoščenje in prijetno radost občuti človek, ko se s plosčadi blejskega gradu zazare v čudovito pestro podobo razgibane pokrajine pod seboj. Velikansko brezno, napolnjeno z lesketajočo se jezersko gladio, obdano z vencem hribov, ustvarjan v človeku vtič neizmernosti in veličine.

V zadnjih letih blejski grad ne privabljajo toliko obiskovalcev zgorj zaradi edinstvene turistične lege in naravnih lepot; mnoge goste prijetno preseneča lična urejenost grajske zgradbe s stožastim obrambnim stolpom, kapelico in dvoriščem. Sele letos je celotno grajsko poslopje dobilo enovito in popolno obliko, ko so v glavnem zaključena restavracijska in obnovitvena dela. — V zadnjem času so bila v glavnem zaključena dela pri urejanju spodnjega objekta in dvorišča s kamnitno ograjo. K popolni estetski podobi je temu delu zgradbe veliko pripomoglo do veljave urejenosti dvorišča z imitacijo starega grajskega vodnjaka s kamnitno ograjo in v zvezdastimi mizicami ter grajski stolp. Namenili so jo za potrebe gostinstva — v notranjih prostorih bodo namreč odprli gostišče. Enakemu namenu bo služilo tudi spodnje dvorišče, ki je z zunanjim stranom nad skalico z mizicami, vzdanimi v ograjo, in z ličnim stopniščem povezano s plosčadjo zgornjega reprezen-

tančnega trakta. Tako je mogoče s terasastega spodnjega dvorišča po udobnih in trdnih stopnicah tik nad skalico dosegeti zgornjo plosčad. Taščna rešitev zelo posrečeno povezuje oboje dela grajskega poslopja z zunanjimi strani.

Julija letos je minilo natanko dve leti, ko je bil dokončno urejen zgornji, reprezentančni trakt in skupaj z muzejem odprt za javnost. Odtlej se število obiskovalcev iz leta v leto veča.

Muzej z razstavljenim grajskim pohištvo različnih dob in stilov vzbuja precej zanimanja. Pri nadaljnjih obnovitvenih in restavrativskih delih pa je doblivala celotna zunanjost in notranjost čedalje popolnejšo arhitektonsko in estetsko podobo.

Vodstvo Narodnega muzeja iz Ljubljane, ki je skrbelo za restavracijska in obnovitvena dela grajskega poslopja, je svoje delo dobro opravilo. Pri delu je restavratore vodilo načelo: čim-

— jb

Pogledi in mišljena

Možnosti za gradnjo toplarne v Kranju

Industrijska podjetja v Kranju potrebujejo znatne količine premoga za proizvajanje pare, tople vode in za ogrevanje tovarn. Modernejše parne kotle imajo samo Iskra, Inteks in Tiskanina. Ti namreč morejo proizvajati vročo paro visokega pritiska, ki gre najprej skozi parne turbine, da odda del energije, nato pa se porabi že delno izrabljena para dalje. S tem se pridobi koristna električna energija. Ostale tovarne imajo zastarele kotle in proizvajajo paro nizkega pritiska, ki se porabi samo za ogrevanje in proizvodnjo. Vsem tovarnam, razen Iskri, primanjkuje pare in bodo morale prej ali silej povečati svoje toplotne naprave, izmenjati zastarele kotle in se modernizirati. Istočasno z že opisanim stanjem pa obstajajo zelo ugodni pogoji, da se vprašanje toplotne energije kranjskih tovarn rešuje drugač.

Kot doslej: ker so tovarne blizu druga poleg druge, bi bilo treba zgraditi samo eno kotlarno, to pa povezati s cevnim omrežjem z vsemi tovarnami in drugimi večjimi potrošniki toplote (oziroma goriva). V kotlarni bi proizvajali paro visokega pritiska, ki bi napajala velike parne tur-

bine. Te bi poganjale električne generatorje in proizvajale električni tok. Na izstopu iz turbin bi bila para še dovolj vroča, da bi ogrevala vodo, ki bi krožila po cevnem sistemu, delno pa bi paro rabili tudi za direktno ogrevanje bližnjih tovarn. Z enako količino premoga, ki jo sedaj pokrijejo v kranjskih tovarnah, bi poleg toplotne za proizvodnjo in ogrevanje dobili še velike količine električne energije. Razen tega bi si odprli velike možnosti za ceneno ogrevanje stanovanj, šol, ustanov in uradov. Kot kurjavo bi uporabili večinski lignit, ki je cenejši in v začasnih količinah na razpolago. Sedanje naprave zahtevajo rjav prenog, ki ga rabi metalurgija. Odpadna žlindra v obliki prahu se pri takih kotlarnah predeluje v lahke bloke za gradnjo (n. pr. v Soštanju in Trbovljah).

Ce malo pogledamo na zemljevid mesta Kranja, prav hitro ugotovimo, kako malo so dejansko tovarne oddaljene ena od druge: Iskra—Standard 40 metrov, Standard—Inteks 275 metrov, Inteks—Zvezda 490 metrov, Zvezda—Planika 430 metrov, Zvezda—Mlekarna 230 metrov, Standard—Sava I. 950 metrov, Standard—Sava II. 330 metrov itd.

Ogrevalno omrežje v jeseniški železarni je mnogo večje od omrežja, ki bi ga bilo treba montirati v Kranju. Teren je tako ugoden, da bi bili cevovodni položeni na prostem, eventualno pa ob njih pojačani na nadzorni primernejša grmičevja. Cenna omrežja bi bila zato nizka.

Posevci, zlasti po gostilna, občutili potrebo po dobrni pitni vodi. Iz Ljubljane, ki ima obnovljeno vodovod, bi bilo vodno speljati na Posavce iz tehničnih razlogov nemogoče. Vodo bi bilo treba dobiti s priključitvijo na otoški vodovod. Za to je bil že pred tremi leti izdelan načrt, ki je občino veljal 170.000 dinarjev. Posavčani torej upravičeno sprašujejo, kaj je z uresničitvijo tega načrta.

— ell

BAZEN, VODOVOD IN NAČRTI

Gasilsko društvo v Ljubnem bo pričelo z gradnjo drugega protipožarnega bazena. Po meniju več vaščanov naj bi ga zgradili tako, da bi bil — če je z ozirom na gradbenne predpise možno — ta bazen obenem tudi manjše kopališče.

Posavci, zlasti po gostilna, občutili potrebo po dobrni pitni vodi. Iz Ljubljane, ki ima obnovljeno vodovod, bi bilo vodno speljati na Posavce iz tehničnih razlogov nemogoče. Vodo bi bilo treba dobiti s priključitvijo na otoški vodovod. Za to je bil že pred tremi leti izdelan načrt, ki je občino veljal 170.000 dinarjev. Posavčani torej upravičeno sprašujejo, kaj je z uresničitvijo tega načrta.

— ell

PREDSTAVNIKI SVETOVNIH PODJETIJ BODO OBISKALI BEOGRAJSKI SEJEM

Tretji mednarodni sejem tehnik v Beogradu, na katerem sodelujejo tudi znana podjetja iz 25 dežel, bodo obiskali sejem tudi vodnjari. Podjetja, ki imajo svoja zastopništva v mnogih deželah sveta. Med drugimi bo prišel na sejem generalni direktor tvrdke »Ferugson«.

Medtem ko sta čakala, da bosta postrežena, je eden od njiju vrgel na mizo nekaj jugoslovenskih bankovcev za 100, 500 in 1000 dinarjev. Drugi je začel denar objemno mečati, ga trgati in razmetavati po mizi in podu kot ničvredno valuto. Trenutek kasneje, ne da bi počakala, da bi ju postregli, sta zapustila lokalen.

Medtem ko sta čakala, da bosta postrežena, je eden od njiju vrgel na mizo nekaj jugoslovenskih bankovcev za 100, 500 in 1000 dinarjev. Drugi je začel denar objemno mečati, ga trgati in razmetavati po mizi in podu kot ničvredno valuto. Trenutek kasneje, ne da bi počakala, da bi ju postregli, sta zapustila lokalen.

Res je, da sprejme naša domovina precej turistov, toda kot turiste in ne kot ljudi, ki blatijo in podcenjujejo naš denar in s tem našo družbeno ureditev.

M. Z.

Novo skladišče v Škofji Loki bo velika pridobitev za preskrbo potrošnikov

Zabeleženo v Ljubnem ob krajevnem prazniku

Na večer pred krajevnim praznikom, ki ga Ljubno, Otoče, Posavce in Praproče praznujejo dne 24. avgusta, je bila pred spominško ploščo prvimi talcem v Ljubnem, lepo izvedena spominska svečanost. Stevilnim udeležencem je z pomenom praznika govoril tov. Avgust Eberl. Na sestanku pred praznikom je krajevni odbor, ki mu je vse povojno leto uspešno predseduje tov. Ivan Langus, skupno z zastopniki vseh organizacij, zimski čas nujno potrebljeno, že lezobetonско ograjo.

EDINO ELEKTRIKA...
Krajevne ceste in poti so v prav dobrem stanju; z drobljcem, ki so nabavili na lastno pobudo, zemljo za svoje poti na leto 400 do 500 prostorninskih metrov gra-moza. Ta drobljec pa uporabljajo tudi sosednji krajevni odbori Pod. Brezje in Dobrava.

Precjšnji meseč je bil tudi obnovljen most čez Savo pri Otočah. Te dni postavljajo delavci ob najbolj prometni peš poti iz Ljubnega na Posavce novo, zlasti za rimski čas nujno potrebljeno, že lezobetonско ograjo.

Na pokopališču v Ljubnem je

tudi zaradi premajhnega zanimanja s strani kmotov, zdrževalna z zato drugo v Podnariu. Kot je na splošno mnogo zanimanja za tehnični napredok — saj je v kraju mnogo mopedov, v več hišah kopalnice, nekaj avtomobilov, da ne govorimo o radijskih sprejemnikih, kmetijev vožjih z gumi vozovi — pa ni opaziti bistvenega napredka pri obdelavi zemlje oziroma pri uporabi sodobnih agrotehničnih sredstev.

ČE BI OPREMILI SOBE...

Letos je zlasti na Posavcu našlo število domačih in tujih turistov. Nastalo je resno vprašanje tujih sob. Za Ljubno, Posavce in Otoče bi bilo koristno ustanoviti turistično društvo. Razen drugih ugodnosti bi potem bila tudi možnost, da bi pod ugodnimi pogoji dobili posojilo za ureditev sob v turistične namene.

Drugo leto bodo pričeli graditi tudi odsek glavne ceste Ljubljana—Bled, in sicer od Bistrice do Črnice. S tem cesto bo Ljubno dobilo odlikno zvezo, kar bo za tukaj zlasti s turističnega vidika velikega pomena.

Xapušč na reč!

SPET NEZAŽELENI TURISTI

V sredo, 26. avgusta zvečer smo spet priča nekulturnim izpadom treh avstrijskih drž

OBYEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodam enostanovanjsko hišo v Ljubnem na Gorenjskem v zelo dobrem stanju s prelepo lege po izredno ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku. 4244

Kupim rabljeno bodečo žlico večjo količino. Hudak Gabriel, Gregorčičeva 24, Kranj. 4253

Kupim sadike hruške nizke kvalitete v večji količini. — Hudak Gabriel, Gregorčičeva 24, Kranj. 4254

Izgubila se je otroška jopicica od Kranjskega pokopališča do Stražišča. Poštenega najditelja naprošam, da jo odda na Planino, 2 B, stopnišče 14, Ušeničnik. 4262

Kupim aparat za brušenje lesa (šlajfaparat). Ponudbe oddati v ogl. oddelku pod »Mizar«. 4263

Prodam dobro ohranjeno klavirsko harmoniko 48 basov. — Naslov v ogl. oddelku. 4265

Prodam fotoaparat 6 krat 9 in diatomično troglasno harmoniko. Naslov v oglašnem oddelku. 4266

Prodam motorno kolo moped nov R 50, Naklo 51. — Ugodno prodam motorno kolo DKW 250 ccm v dobrem stanju. Lončar, Breg 6, Križe. 4265

Prodam tesan les primeren za drvarnico ali barako. Naslov v oglašnem oddelku. 4266

Prodam 40 gajbile. Naslov v ogl. oddelku. 4267

Ugodno prodam 3 nagrobne spomenike in 2 okvirja. Smednik 56. 4268

Prodam kompletne spalnice. Naslov v ogl. oddelku. 4269

Prodam lepo belo otroško posteljico s predalom. Naslov v ogl. oddelku. 4270

Prodam radio RR z garancijo, Delavska cesta 52, Kranj. 4271

Prodam travniške grabilje, obračalnik kombiniran, kad 2000 i zaprto in motor ali zamenjan za kosilnico za konjško vprego. Naslov v oglašnem oddelku. 4272

Prodam moped nov »Puch« Tomos, Zasavska 42 (Orehek), Kranj. 4273

Prodam harmoniko diatomično »Lubas« skoraj novo. Praprotnik Marjan, Ljubno nova hiša, Podnart. 4274

Predam štedilnik dobro ohranjen desni z dvema pečicama. Cankarjeva 5, Kranj. 4275

Prodam parcelo primerno za stavbo v Cerklih. — Naslov v ogl. oddelku. 4276

Prodam motorno kolo Vespa 125 ccm. Kosmač, Zapoge Št. 9, Medvode. 4277

Motorno kolo »Puch-SGS 250 ccm prodam ali zamenjam za Fiat 600. Razliko doplačam. Ambrož Vinko, Lahovče 40. 4278

Prodam moped »Tomos« malo rabljen. Koritnik Ciril, Klanc Št. 28, Komenda. 4279

Prodam mlado kravo. Naslov v ogl. oddelku. 4280

Prodam kosilnico za žito, elektromotor in več kmečkega

rodja. Poizve se Šenčur Št. 150. 4281

Prodam SG Puch 250 ccm po ugodni ceni. Gašperšič, Kropa Št. 72. 4282

Prodam zazidljivi svet zaradi plačila davkov. Prodam slamo. Na rejo vzamem kravo z mlekom — pozneje jo odkupim. — Tavčar Marija, Posavci 12, Podnart. 4283

Kupim dobro ohranjeno ozirovo moško kolo »Puchs« Kalifornija. Ponudbe pod 2000 oddati v ogl. oddelku. 4284

Kupimo barako v izmerti vsaj 25 kvadrat. metrov. »Gorenjski tiski«, Kranj.

Zamenjam večje stanovanje na deželi za manjše v Kranju ali na Primskovem. Naslov v ogl. oddelku. 4285

Zamenjam enosobno stanovanje s kabinetom v Ljubljani za enako ali dvošobno v Kranju. Ponudbe oddati v ogl. oddelku. 4286

Kupim enosobno stanovanje, v zamenjavo dam sobo. Ponudbe oddati v ogl. oddelku. 4287

Poštene ženi, najraje upokojenci nudimo brezplačno hrano in stanovanje za varstvo otroka v dopolodskih urah. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod Vrabčič Slavko, Bistrica pri Tržiču. 4288

Otroka vzamem v oskrbo. — Naslov v ogl. oddelku. 4289

Iščemo rejniške družine, ki bi sprejele v rejo večje otroke, ki hodijo v šolo oziroma na delo. — Občina Kranj, oddelek za zdravstvo in soc. varstvo. 4290

Sivilski vajenki sprejme takoj Valant Mihuela, Golnik 45. 4191

Ved kleparskih pomočnikov za stalno delo v Kranju sprejem. Plača po dogovoru. Izven Kranja terenski dodatki. Nastop takoj ali po dogovoru. Sprejemem tudi dva vajenca. Maksimov Boris, Kleparstvo — vod. instalačterstvo, Tržič. 4392

Sprejemem mizarskega vajenca. Stare Anton, Sr. Bitnje 1, Zabnica. 4293

Samostojnega mizarskega pomočnika takoj sprejem. Pečenko, Kranj, Stara cesta 10. 4294

Obrtno čevljarsvo Sovodenj, obč. Skofja Loka sprejme takoj dva kvalificirana čevljarija. — Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Interesenti naj se oglašijo osebno ali pisno na upravo podjetja do 10. septembra 1959. 4295

Preklepujem mesečno vozovnico Šenčur—Kranj. Avbelj Viša, Šenčur 178. 4296

Prodam štedilnik »Tobia skoraj nov. Cesta Talcev 25, Kranj.

Prodam moped »Tomos« malo rabljen. Koritnik Ciril, Klanc Št. 28, Komenda. 4279

Prodam mlado kravo. Naslov v ogl. oddelku. 4280

Prodam kosilnico za žito, elektromotor in več kmečkega

ob 16. in 20. uri ameriški barvni film »DAVEK ZA KRUTOST«, ob 18. uri pa japonski vojni film »LJUDJE — TORPEDA«.

»KRVAVEC«, Cerkle: 29. avgusta ob 20. uri japonski vojni film »LJUDJE — TORPEDA«; 30. avgusta ob 15., 17. in 19. ura ameriški barvni film »DOLINA NASILJA«.

Bled: 28. do 31. avgusta ameriški film »RAZKOSNA LADJA« — predstava vsak dan ob 18. in 20.30 uri, ob nedeljah pa ob 10., 15., 18. in 20. ure.

Radevljica: 28. in 29. avgusta ob 20. uri ter 30. avgusta ob 16., 18. in 20. ura francoski barvni film »SAKRAMENSKA FRKLJA«.

Ljubno: 29. in 30. avgusta ameriški barvni film »KLEOPATRA« — predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 16. in 18. ure.

»SORA«, Skofja Loka: 28. do 30. avgusta francoski cinemascopski film »VRNIL SE BOM V KANDARO«.

»DOM«, Sovodenj: 29. in 30. avgusta poljski film »PETORICA IZ ULICE BARSKE« — predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 16. uri.

Ziri: 29. in 30. avgusta ameriški film »NAPADALCI«.

Duplica pri Kamniku: 29. in 30. avgusta sovjetski barvni film »TAJNOST DVEH OCEANOV« — predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo pa ob 17. in 19. uri.

18.00 Kulturna kronika; 18.15 Poskočna harmonika; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

Sobota, 29. avgusta 8.05 Plonir na citrah zveznijo; 8.20 Plonirski teknik; 8.40 Mladina poje; 9.35 Za vsakogar nekaj iz zabavne glasbe; 10.40 Pri pianistu Marjanu Fajdigi; 11.00 Poje Line Renaud; 11.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 11.45 Istarske in dalmatinske pesmi; 12.00 Internacionale koarice; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Mirko Peterrel: Kako izvajamo uredbo o prepovedi klanja telet; 12.40 Venček narodnih; 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.50 Prizori iz slovenskih oper; 15.30 Lepe melodie; 16.00 S knjižnega trga; 16.40 Zbori »Svoboda« nam pojo; 17.10 Za razvedrilo in zabavo; 18.00 Turistična oddaja; 18.15 Majhen mozaik melodij; 18.45 Okno v svet; 20.00 Zabaven sotni večer; 21.00 Melodije za prijeten konec tedna; 23.10 V plesu do polnoči.

SOBOTA, 29. AVGUSTA

8.05 Plonir na citrah zveznijo;

8.20 Plonirski teknik; 8.40 Mla-

dina poje; 9.35 Za vsakogar ne-

kaj iz zabavne glasbe; 10.40 Pri-

pianistu Marjanu Fajdigi; 11.00

Poje Line Renaud; 11.30 Zani-

mivosti iz znanosti in tehnike;

11.45 Istarske in dalmatinske

pesmi; 12.00 Internacionale ko-

arice; 12.15 Kmetijski nasveti —

Ing. Mirko Peterrel: Kako izvaj-

amo uredbo o prepovedi klanja

telet; 12.40 Venček narodnih;

13.30 Pisani zvoki z Dravskega

polja; 13.50 Prizori iz slovenskih

oper; 15.30 Lepe melodie; 16.00

S knjižnega trga; 16.40 Zbori

»Svoboda« nam pojo; 17.10 Za

razvedrilo in zabavo; 18.00 Tu-

ristična izpljujila tisti listek,

se mi je kar zameglio pred

ocem. Vrabca, kako tudi ne.

Lišček je govoril, da tehtam, nič

manj in nič več kot 20 kilogra-

mov. Matiček, saj sem jih imel

še pred dobrim tednom 84. Da

bi me v enem tednu tako po-

bral, pa le nisem mogel ver-

jeti. Tistikrat je pristopil k me-

ni možiček in poskili na listek.

Tri ali štirikrat je pogledal me-

na, pa spet listek, nato je začel

vleči obraz v čudne gube.

— △ Takole je bilo! Na vsem le-

penem sem začel koketirati z av-

tomatsko tehniko. Hudo me je

zamikalo, koliko tehtam. Nisem

dolgo ekleval. V spranjo sem

potisnil drobir in potrežljivo

čakal, kdaj bo zaropalo. Ko je

tehnika izpljujila tisti listek,

se mi je kar zameglio pred

ocem. Vrabca, kako tudi ne.

— △ Ker nisem zaupal avtobusu,

sem si vstopel v glavo »auto-

stop«. Naneslo je tako, da sem

pomahal s palcem ob nepravem

času. Pred menoj se je ustavil

avtobus, za volanom pa — žen-

ška. Kar pri srcu me je zasebno,

ko me je prijazno povabila k

sebi na sedež. Jedetana, ko bi

me videla Marjan! Kaj veste,

kaj bi mi občitala. Saj veste,

kako je s takimi stvarmi! Naj-

bolj nerodno je bilo pa to, da

me je ženska — okrog 50 jih je

imela — ves čas z zanimanjem

PRED VI. KONGRESOM
ZVEZE FOLKLORISTOV
JUGOSLAVIJE

V ponedeljek, 14. septembra se bo začel v dvorani Kazine na Bledu VI. kongres Zveze folkloristov Jugoslavije. Pokrovitelj kongresa, ki bo hkrati služil kot prva letna skupščina, je Svet za kulturo in prosveto LR Slovenije, medtem ko je organizator kongresa slovensko etnografsko društvo. Kongres se bo zaključil v petek, 18. septembra. Udeleženci kongresa bodo prebrali 48 referatov, ki bodo v glavnem obravnavali etnografski zemljevid Gorenjske, metode primerjalnih raziskovanj posameznih folklorov, odraz narodno-ovsobodilne borbe v folklori jugoslovenskih narodov, posebno mesto pa zavzemajo obravnavata temi po sledovih najstarejših folklornih zapuščin. Ob tej priložnosti bodo prebrali tudi referat nekaterih nemških, čeških in madžarskih folkloristov.

Z naše knjižne police

ZALOŽBA »BOREC« je stopila s tem letom v novo obdobje, kar se kaže v intenzivnem razmahu založniške dejavnosti, ko so začele izhajati sistematično zbrane knjige s tematiko iz narodno-ovsobodilnega boja. Iz knjižne zbirke, ki bo obsegala do leta 5 knjig, sta pred nami že dve knjigi: Radka Poliča »ČUDENZA POMLAD« in prva knjiga partizanskih spominov »VIHARNI ČASI«. Polič je zbral svoje zapise aktivista v gospodarsko-stiškem okrožju za dobo 1941 do dni, ko je prešla roška ofenziva v svoj največji razmah.

V drugi knjigi so zbrani teksti, ki jih je naše ljudstvo v velikem pozornost poslušalo v nedeljskih radijskih oddajah »ŠE POMNITE, TO-VARIŠI«. Tu so izbrani neposredni dokumenti naših borcev, terencev, novinarjev in pisateljev iz vrst NOB in ki predstavljajo dragoceno gradivo za zgodovino in tudi za vsakega našega človeka.

Lepi vrsti knjig, ki jih je v tem letu izdala mariborska založba »OBZORA«, so se v zadnjih mesecih pridružile knjige, ki bodo razveselile širok krog bralcev.

Najprej bomo imenovali roman nem. pisatelja-emigranta Theodora Pliviera »STALIN-GRAD«. To je druga knjiga znamenite trilogije iz druge svetovne vojne, ki je zajela tri pomembne in odločilne dogodke za zlom fašističnega vojnega stroja: Moskva, Stalingrad in Berlin. Knjiga ni lahko branje, njena vrednost in pomen bo zaradi popisovanja človeških usod v tem strašnem deljanju zaslepljenega nemškega ljudstva, ostala kot trajen dokument in bogat prijavek svetovni literaturi.

Odsev nemškega poraza in razmere v prvih letih nove Nemčije pa nam kaže druga, vedrješa knjiga od že opis-

Nekaj misli o repertoarni politiki ljudskih odrov POLNE DVORANE niso merilo za uspeh

Repertoarna politika naših prosvetnih društev zgrozil. Na vsebinska pa naj gledalca plemenito, vzgajajo, uče in vztrajno rušijo morebitne v podzavesti utajene ostanke preživele miselnosti.

Ta ali oni utegne vprašati: kakšna naj bo napredna vsebina, napredna dramatika? — V napredno dramatično sodijo tista dela, ne glede na čas nastanka, ki na umetniško sugestiven, dramsko privlačen način obravnavajo odnose med ljudmi in človeka do skupnosti, ki govorijo o mentaliteti ljudi, o družbenih prilikah posameznih dob in nujnih negativnih in pozitivnih silnicah itd. Predvsem sta važna ideja in način, kako ju avtor izpoveduje. — Uspeh dramskega dela torej ni polna dvorana, temveč ideja spoznanja, ki plemeniti gledalca. Prednost pri izbiri dramskih del pa naj bi šla tisti odrski literaturi, ki je na vlast desetletjem in stoletjem ohranila sovok z današnjim časom in ki zaradi obravnavanja večno živih in aktualnih problemov ni izgubila mikavnosti za današnjega človeka. Občinstvo moramo torej vzgajati s sodobnimi in tistimi dramskimi deli iz preteklosti, ki lahko tudi današnjemu človeku mnogo povede in ga plemeniti.

Pri naštetih dramskih delih, kar je vsekakor preveč zveneče ime za omladne burke in solzavo sentimentalne drame, največkrat avtorja in čas nastanka sploh ni moč ugotoviti. Nedvomno pa velja ugotovitev, da z današnjim stvarnostjo in z miselnostjo sodobnega človeka ter časa nimačjo ničesar skupnega. To, da je takšnim in podobnim igram po naključju uspelo dočakati današnje dni, še ne pomeni, da so si hkrati pridobile tudi pravico do uprizoritve — ali bolje rečeno: da bi strašile po naših odrigh. Se več: s kakšno pravico vsljivljemo našim gledalcem potvorenju in popačeno podobo preteklega življenja! Čemu vsljievati gledalcu — za lase privilejene — burke s standardnimi ženitvami, prisiljeno situacijsko komiko in zapleti ter podobno smeh vzbujajočo navlako? Smoter in cilj ljubiteljskega gledališča gotovo ni v tem, da se gledalci nasmejo obesenaškemu humorju, v katerem je pogosto več tragike kot smešnega, in da so dvorane polne. Le slab režiser, ki se boji resnega dela in dobre literature, bo skušal za vsako ceno nasmejati in ganiti občinstvo s cenenimi odrškimi tekstili. Če doseže smeh ali solze — vseeno kaj — je zadoljeno.

Takšni režiserji bi se moralni zavedati še nečesa: polna dvorana in nasmejanje ali do solz ganjenje občinstvo še vedno ni merilo pravega uspeha, ki ga ima doseči uprizoritev. Mnogi režiserji se boje za svoj ugled, boje se pol zasedenih dvoran, kajti njim je merilo množica, zadovoljstvo manj razgledanih gledalcev, ne pa ideja, ki jo izpoveduje uprizoritev.

Prav zategadelj menim, da se ne kaže ponašati z dejavnostjo, s številkami uprizorjenih del in ponovitev ter polnozasedenimi dvoranami. Predvsem gre za napredno vsebino, za kulturne dobrine, ki jih naši igralci ljubitelji posredujejo gledalcem. Kulturne dobrine in napredna

Topografska razstava »Kulturni spomeniki v Ratečah«, ki je bila odprta v Mestnem muzeju v Kranju, je zabeležila v prvih desetih dneh živahnno zanimanje in nadpovprečen obisk. Zanimala utegne biti ugotovitev, da so si razstavljeni predmeti duhovne in materialne kulture ogledali tudi mnogi prebivalci Rateč. — Uprava muzeja bo pripravila še več podobnih razstav z ostalih področij Gorenjske. — Na sliki: detajl etnografskega dela razstave

delovni operaciji, in ki jih industrija mora zaradi intenzivnega razvoja tehnike kljub temu še nenehno izpopolnjevati. — Podobno vprašanje zadevajo tudi industrijsko gumarsko šolo, industrijsko tekstilno šolo, vajensko šolo trgovinske stroke in nekatere druge šole.

Ravno pri trgovski šoli nekatere zavračajo kakršno koli misel o skrajšanju šolanja, če da je kadru v trgovini potrebna širša splošna izobražba in razglednost. Vendor, ali nam ne kaže statistika, da je v administraciji velik procent trgovskega, pa tudi drugega kadra, do tekstilne do gumarske stroke. To pomeni, da šola ne usposablja dobrih kadrov za obrtni način izdelave obutve. Dejstvo pa je, da ga vedno bolj izpodriva industrijski način in zaradi tega ob koncu vsakega šolskega leta nastopa vprašanje zaposlitve absolventov. Ce to absolventi prevezame cevljarska industrija, morajo le-ti se preko nekajmesecnega tečaja. To dodatno usposabljanje za industrijski način proizvodnje pa soljanje še podraži. Absolventi industrijske šole se nedvomno mnogo hitreje znajdejo v cevljarski industriji in na posameznih delovnih mestih. Vsihljuje pa se vprašanje: ali je potrebno, da izdajamo tolikšna sredstva za široko strokovno usposobljenost kadrov, ki potem delajo na neki določeni

dopolnjevanju splošno izobraženost.

Spolni zakon o šolstvu in družbeni razvoj postavlja obvezno šolstvo pred odgovornejše naloge. — Osnovna šola mora mlademu naraščaju dati razen sodobne splošne izobražbe in socialistične vzgoje tudi elemente

tehnične izobražbe in delovno vzgojo, ter mu pomagati pri izbiri življenskega poklica. Povezovanje vzgoje in izobraževanja s produktivnim delom in spremenjeni, humanizirani odnos v šoli so čvrsti temelji, na katerih moramo nadaljevati izgradnjo strokovnega šolstva. Ta proces se je v osnovni šoli že pričel, zato je tudi čas, da v pogledu organizacije strokovnega šolstva spregovorijo tako gospodarske organizacije, strokovna združenja kot posamezniki. Morda bo kdo imel pomislek, da bo s skrajšanim načinom usposabljanja strokovnih kadrov za posamezne stroke skrajšali in pocenili.

Razumljivo, da tak koncept vzgoje strokovnih kadrov postavlja tudi odgovornejše naloge pred obvezno šolstvo, ki naj daje učencem čim širšo splošno izobražbo in jih čim bolj pripravi za življenje, predvsem za bodoči poklic. Pri stanju, kakršno je v kranjskem okraju, kjer komaj 48 % učencev zaključi obvezno šolanje v osmlem razredu, ostali pa v petem, šestem ali sedmem razredu, je strokovna šola morda in mora v mnogih primerih

v času učenja doživlja celo vrsto duševnih in telesnih sprememb. Toda, ali ni ravno socialistična družba postavila pred enako družbeno odgovornost vse činilce, ki vplivajo na vzrost in oblikovanje mlade osebnosti, od družine, šole do družbenega okolja. Ravno ta novi družbeni moment izpodblažja tudi tudi pomislek, namreč, da šola ni edini pa tudi ne glavni čimljelj oblikovanja mlade osebnosti. Zategadelj tudi skrajšani način šolanja ne bo negativno vplival na vzrost mladostnika.

Strokovne šole so šele v novem šolskem sistemu postale družbeno enako pomembne kot gimnazije, zaradi dinamičnosti, ki jo omogoča sistem. Dinamičnost zato, ker sistem omogoča prilagajanje trajanja učenega načrtu in programu posameznih strokovnih šol potrebam gospodarstva in javnih služb. S tem je omogočeno prihodnji organizaciji strokovnega šolstva, da se za izobraževanje kadrov za vsako določeno stroko pošče najhitrejši in najekonomičnejši način. Ker je ta problem posebno v našem okraju vsak dan bolj očiten, narekuje nujno korekturo izobraževanja kadrov za dolocene stroke. Uspešna korektura pa je možna samo s tvornim sodelovanjem strokovnih in gospodarskih združenj ter gospodarskih organizacij, oziroma vse naše javnosti.

Filmi, ki jih gledamo

NEZNANEC JE PRIŠEL

Med ne posebno pomembne westerne, ki smo jih v zadnjih mesecih srečali na naših filmskih platnih, je zašla tudi ameriška filmska realizacija istega žanra »Neznane je prišel.« Zgodbi v prid morebitne v podzavesti utajene ostanke preživele miselnosti.

Ta ali oni utegne vprašati: kakšna naj bo napredna vsebina, napredna dramatika? — V napredno dramatično sodijo tista dela, ne glede na čas nastanka, ki na umetniško sugestiven, dramsko privlačen način obravnavajo odnose med ljudmi in človeka do skupnosti, ki govorijo o mentaliteti ljudi, o družbenih prilikah posameznih dob in nujnih negativnih in pozitivnih silnicah itd. Predvsem sta važna ideja in način, kako ju avtor izpoveduje.

— Uspeh dramskega dela torej ni polna dvorana, temveč ideja spoznanja, ki plemeniti gledalca. Prednost pri izbiri dramskih del pa naj bi šla tisti odrski literaturi, ki je na vlast desetletjem in stoletjem ohranila sovok z današnjim časom in ki zaradi obravnavanja večno živih in aktualnih problemov ni izgubila mikavnosti za današnjega človeka. Občinstvo moramo torej vzgajati s sodobnimi in tistimi dramskimi deli iz preteklosti, ki lahko tudi današnjemu človeku mnogo povede in ga plemeniti.

Torej nekaj načelnih pripomemb, ki bi jih kazalo upoštevati pri sestavljanju repertoarja za letošnjo sezono. Fredvsem je važno vsebinska plat našega dela in ne za vsako ceno — polne dvorane. S. S.

Kot celota učinkuje film zelo impresivno, podrobnejša analiza pa prikaže nekatere bledje plati, predvsem scenarija. Probleme, ki so jih skušali ustvarjalec izpovedati za vsako ceno, dajejo nekaterim prizorom podobo nasilne skonstruiranosti. Sicer pa priča film toliko kvalitet — le delež dodaja tudi režija, glasbeni vložki, predvsem pa nedosegljiva igra Borginina — da je nerazumljivo, čemu je film tako naglo izginil z repertoarja kranjskih kinematografov.

LJUDJE — TORPEDA

je japonski film, ki mu lahko pripisemo še besedo — psihološki. Film pripoveduje o posadki živih torpedov, ki jih je Japonska začela uporabljati konec pretekle vojne.

Gledalec se v nekaterih primernih ne more znebiti vtisa, da je film risan dokaj tendenciozno. Temu utegne biti

Idee filma: drzna in brezkompromisna odsoba rasne diskriminacije ter ameriškega vojaškega zakona, ki je sicer dovoljeval pripadnikom ameriške armade, živečim na Japonskem, da so sklepali zakone z Japonkami, ki pa niso dobile vstopnega dovoljenja za ZDA. Obravnavanje rasne nestrnosti, psihološko pronicanje v značaje in tragiko protagonistov, neutrujajoče razmišljajanje o etiki in moralni ljudi, ki brezobzorno krojijo in izvršujejo zakone ter nasilno vdijojo v čustveni svet ljudi bele in rumene rase, ki se ljubijo, so poglavitev kvalitete, ki jih izpoveduje filmska zgodba.

Za cenejši in smotrnejši pouk

Gospodarski in tehnički razvoj zahtevata hitrejše reševanje strokovnega šolstva

Intenzivni gospodarski in tehnični razvoj pri nas postavlja v ospredje vprašanje strokovnega šolstva. V industrijskih šolah in v šolah za učence v gospodarstvu se mora dvigniti ravnen pouk. To velja posebno še za vajensko šolo, oziroma šole za učence v gospodarstvu, katerej raven je mnogo nižja kot v industrijskih šolah. To pomeni, da bo strokovno šolstvo tudi v prihodnji moralo predstavljati nepogrešljiv vir kadrov za gospodarstvo in javne službe, ter bo treba mrežo strokovnega šolstva nujno še nadalje razvijati in krepliti. Problem, ki ga odpira gospodarski in tehnični razvoj, je predvsem vprašanje tehnične in ekonomske opravljivosti posameznih šol, oziroma trajanje in način usposabljanja kvalificiranih kadrov. — Splošni zakon o šolstvu se je namerno izognil odrejanju trajanja šolanja v strokovnih šolah prav zaradi nevarnosti, da bi to ne povzročilo kasnejšega zaviranja podprtih šolanja strokovnih

kadrov. Ravnato dejstvo pa vedno bolj bremenii šolske organe, kajti trajanje usposabljanja za posamezne poklice in splošni koncepti posameznih strokovnih šol ne ustrezajo več načelu razvoju gospodarstva. — Soljanje strokovnih kadrov je izredno draga, rezultati pa ne zadovoljivi. V okraju Kranj večja družba povprečno letno šoljanje enega učenca po letih: 1955 — 49.300; 1956 — 49.949; 1957 — 20.530; 1958 — 37.368 in 1959 — 52.319 dinarjev.

Ce k temu dodamo še to, da

kadri v nekaterih šolah niso dovolj usposobljeni za industrijski način proizvodnje in sodobne zahteve javnih služb ter da se v sami proizvodnji in praksi vsgajajo kadri mnogo hitreje, cenejše in bolje kot v strokovnih šolah, je problem prihodnjega usposabljanja kadrov povsem jasen. Strokovno šolstvo je organizirati tako, da bo vzgoja kadrov hitrejša in ekonomičnejša, ne da bi pri tem trpela kvaliteta.

Splošni zakon o šolstvu in družbeni razvoj postavlja obvezno šolstvo pred odgovornejše naloge. — Osnovna šola mora mlademu naraščaju dati razen sodobne splošne izobražbe in socialistične vzgoje tudi elemente tehnične izobražbe in delovno vzgojo, ter mu pomagati pri izbiri življenskega poklica. Povezovanje vzgoje in izobraževanja s produktivnim delom in spremenjeni, humanizirani odnos v šoli so čvrsti temelji, na katerih moramo nadaljevati izgradnjo strokovnega šolstva. Ta proces se je v osnovni šoli že pričel, zato je tudi čas, da v pogledu organizacije strokovnega šolstva spregovorijo tako gospodarske organizacije, strokovna združenja kot posamezniki. Morda bo kdo imel pomislek, da bo s skrajšanim načinom usposabljanja strokovnih kadrov za posamezne stroke skrajšali in pocenili. Razumljivo, da tak koncept vzgoje strokovnih kadrov postavlja tudi odgovornejše naloge pred obvezno šolstvo, ki naj daje učencem čim širšo splošno izobražbo in jih čim bolj pripravi za življenje, predvsem za bodoči poklic. Pri stanju, kakršno je v kranjskem okraju, kjer komaj 48 % učencev zaključi obvezno šolanje v osmlem razredu, ostali pa v petem, šestem ali sedmem razredu, je strokovna šola morda in mora v mnogih primerih

dopolnjevanju splošno izobraženost.

Spolni zakon o šolstvu in družbeni razvoj postavlja obvezno šolstvo pred odgovornejše naloge. — Osnovna šola mora mlademu naraščaju dati razen sodobne splošne izobražbe in socialistične vzgoje tudi elemente tehnične izobražbe in delovno vzgojo, ter mu pomagati pri izbiri življenskega poklica. Povezovanje vzgoje in izobraževanja s produktivnim delom in spremenjeni, humanizirani odnos v šoli so čvrsti temelji, na katerih moramo nadaljevati izgradnjo strokovnega šolstva. Ta proces se je v osnovni šoli že pričel, zato je tudi čas, da v pogledu organizacije strokovnega šolstva spregovorijo tako gospodarske organizacije, strokovna združenja kot posamezniki. Morda bo kdo imel pomislek, da bo s skrajšanim načinom usposabl

dmužinski pomerk

ZA CAMPING ALI IZLETE V LEPO OKOLICO

Kratke »dolge« hlače in ravne krojene črta blizu s tričetrtinskimi rokavki, ki segajo komaj do komolca in ki so značilni za letošnjo modo.

Elegantni poletni sandali

NASVETI

• Duh po sveži barvi odstranimo iz sobe, ki je na novo plaskana, ce postavimo vanjo v plitvi posodi svežo žganovo kavo ali pa pivnik, ki ga načimo v terpentinu.

• Zamazane ovratnike na plaščih ali sušnjih očistimo z raztopino špirita in salmiaka v vodi. Na en liter vode vzamemo žlico salmiaka in žlico špirita in s tem dobro zdrgnemo zamašeno ovratnik ali manšete.

• Skripanje čevljev odstranimo, ce podpiše namešemo s toplim oljem. Ce pa jih namešemo s toplim lanenim oljem, ne bodo prepustili vode.

• Mastne krtače, posebno krtače za parket, osnažimo, ce jih namešemo v terpentin, nesnago pa odstranimo s trsko. Krtače za česanje ali za sočenje čevljev lepo osnažimo, ce jih operemo v vodi, kateri je pripravljen s salmiakom.

• Katran očistimo z rok tako, da si jih nadrgnemo z mastjo, potem pa vse skupaj izmijemo z milom in vodo.

• Krtače za obitev včasih preglejmo, ali ni umazana. Ce je, bo slabo čistila obleke!

• Ni dovolj, da čistimo samo zunanjost čevljev. Včasih osterimo čevlje z viažno krpou tudi znotraj.

• Ko se odpravljate na pot, vteknite zobno pasto, kremon za britje in druge koletne potrebštine v rezervne čevlje, spravljene v kovčku. Tam bo drobnarija na varnem.

• Ako nam pregori varovalka, ne zdestorusi, da jo samo nadomestimo z novo. Poiskati je treba vzrok kratkega stika in napako v napeljavi popraviti.

ČIŠČENJE električnega kuhalnika

Električni štedilnik ali plošča se kaj rada umažeta, ko nam po nesreči prekipi jed, ki se razleže v vse dele kuhalnika. Običajno čistimo gornjo ploščo, medtem ko se notranjost ne dotaknemo. Ce se to nabira, je možnost okvare večja. Zato moramo ob takih primerih in tudi sicer od časa do časa kuhalnik ali štedilnik temeljito očistiti.

Pri čiščenju snanemo grelné plošče, da jih lahko temeljito očistimo. Prav tako moramo očistiti vsa mesta v notranjosti, prav posebno pri priključkih, kjer se nabira največ umazanje.

Nega lončnic

Koristno je, da lončke s cvetlicami vsako jutro postavimo na sonce, vendar ne dlje kot do devete ure zjutraj, ker je pozneje vročina prehuda. Nato jih prenesemo nazaj na običajni prostor. Lončnice zalivamo vsak drugi večer. Pri takih negi bodo listi ohranili lepo zeleno barvo, a cvetovi bodo dolgotrajnejši. Ceprav so sobe, v katerih imamo lončnice, ves dan zatemnjuje, jim to ne bo škodilo.

Ce gremo z doma za kakih 10 dni, postavimo vse lončnice v

Ko smo vse dobro očistili, je priporočljivo, da premazemo notranje dele z vezelinom ali z dobrim oljem. Pri takih negi bo trud poplačan z nemotenim delovanjem in daljšo dobo kot sicer.

JEDILNIK

KOSILO: ohrovova juha, musaka — solata, kompot.

VEČERJA: sirove palačinke, kaka ali kompot.

Ohrovova juha: 50 dkg ohrovta, 8 dkg masti, 5 dkg moke, 2 stroka česna, paradiznik, sol, poper, 10 dkg riža, pol klobase.

Ohrov zrežemo na rezance in ga skuhamo v osoljenem kropu. Na masti svetlo zarumeno moko, dodamo česen in malo paradiznikove meze ter zalijemo z mrzlo vodo. Ko zavre, pridemo to kuhanemu ohrovu. Dodamo drobno sesešljano klobaso in zakuhamo riž. Začinimo s soljo in poprom.

Musaka: 2 kg krompirja, sol, 10 dkg masti, 1 čebula, česen, poper, pol kilograma zmletega mesa, skodelica mleka, 1 jajce.

Krompir skuhamo, olupimo in narežemo na lističe. Na masti preprazimo čebulo, dodamo zmleto meso in pokrito dušimo, da se zmečka. Začinimo s soljo, poprom in česnom.

V dobro namazano posodo damo plast zrezanega krompirja, plast mesa — zadnja plast naj bo krompir. Polijemo z mlekom, v katerem smo razvrtili jajce, in v pečici rumeno zapečemo.

Sirove palačinke: 30 dkg moke, 1 jajce, sol, mleko. Vse skupaj razmešamo v gladko omletno testo in spečemo omlete. Nadevamo jih s sirovim nadevom, damo v dobro pomazan pekač, polijemo z mlekom in zapečemo v pečici.

Nadev: pol kilograma skute, 15 dkg margarine, 20 dkg sladkorja, 2 jajci, limonina lupina ali vanili (rozine).

Margarino, sladkor in rumenjak pa nesto umešamo, dodamo zdrobljeno skuto, limonino lupino in premešamo. Nadev učinko dodamo sneg beljakov. Vse skupaj rahlo 10 dkg rozin.

Ankaran - mesto platnenih hišic

Ankaran, sredji avgusta.

Na plaži množica kopalcov. Playolaska v bikinih je privlekla iz torbice ogledalo in vzdihnila: »Oh, moj nos! Poglej, kakšno barvo ima! Tudi jena nose da, prav tako zapečena od žarkog sonca, je žalostno vzdihnila. Toda obe sta legli na trebuhi in naprej prahlili svojo kožo.

V Ankaranu sta samo dva hotela, pač pa so povsod, za vsekim grmom, šotori. Koliko jih je, je težko povedati. Tu taborio razne gospodarske organizacije in posamezniki. Tudi ljubljanski študentje so nedaleč od morske obale našli lep kotiček, kamor so postavili svoje »hišice«. Tudi jaz sem tod dobila svoje novo domovanje. Stanovalci platnenega mesteca so bili najbolj ponosni, ko so za »Miss Ankaran« izbrali študentko — njihovo kolegico. Poslej prikupila »miss« ni imela niti trenutka miru. Stalno obkrožena od moškega sveta se je od jutra do poznevečera ljubko nasmilala.

Družabno življenje tisočev ljudi, ki hodijo hladiti svoje celetne skrbi v morje, se večinoma odigrava na plaži. Prvi kopalci prihajajo že v zgodnjih jutranjih urah in odhajajo pozno večer. Nekateri si — po dva in dva — poiščajo miren kotiček na pomolu. Večina pa se zateče na teraso gostinskega podjetja »Turiste« ali pred hotelom »Konvent«, kjer ob zvokih glasbe uspešno pozno v noč. Razen

zabave in lepe plaže, česar v Ankaranu ne primanjkuje, ima to letovišče še grmado drugih privlačnosti — seveda, ce odmislimo krvolčeno komarje.

Dejali smo že, da je na plaži najbolj zabavno. Tudi na toboganu je prijetno. Kopalci, stari in mladi se neumorno drsajo po njem. Judisti, ki so si za svoj trening izbrali prav Ankaran, so se zadnji dan bivanja na morju od sonca, prebudili, je namesto

NERESEC IN MEDVED

Bilo je pozno jeseni. Veter je zavrijal po planini in upogibal vrhove dreves. Divja svinja je bila lačna in iskala je hrano v kupu suhega listja pod hruškovim drevesom.

Videl jo je medved, se postavil na zadnje noge, in rekel:

»Kaj delaš pod mojo hruško?«
»Od kdaj pa je twoja? Si jo mar ti posadil?« je zahopila svinja in pokazala dva ostra četkana.

Medved se je prestrašil in dejal:

»Saj se le šalim. Kar splezaj na hruško in jej kolikor hočeš.«
»Ne znam piezati. Splezaj ti na hruško in jo potresi. Pa bova imela obo dovolj.«

Medved je takoj splezal na hruško.

»Obljubi mi, da ne boš pojedla vsega, kar bom natresel,« je rekel medved s hruško.

»Obljubim!«

Medved je močno potresel hruško. Svinja je jedla in jedla in se najedla do sitiga. Potem je legla in zadovoljno brundala predese. Medved je splezal s hruško in se tudi najedel, da je bil okrogel kakor boben.

Tako sta divja svinja in medved postala prijatelja.

REBUS

Ijudi na plaži, razločil le še črne pike. V smrtnem strahu je več pričel klicati na pomoč. Zaman, Nihče ga ni slišal. Končno se je zbral in s svojimi močmi podjadral proti celini.

Ze prvi dan sem na plaži letela na Kranjčan. Naj bom odkrita — ne samo na plaži. Kamorkoli je stopila moja noga, vsepovod sem gledala znane obrazce. Nič čudnega, Iskrani in Projektorci iz Kranja so izbrali Ankaran za svoje letno pribivališče. Na Robleku — tako so krstili visok hrib, leži počitniški dom tovarne »Iskra« iz Kranja. Z vsem so zelo zadovoljni, le dvakrat na dan v dolino na kopanje in potem po najhujši pripeki navkreber domov, le niso mačkine solze.

Pod njimi, tik ob morju, so postavljene mikavne, lične weekend hišice. Tu domujejo Projektorci že od 20. junija. Zadnja skupina bo zapustila Ankaran 12. septembra. Sami negujejo majhen svet pred hišicami, zasajen v vinsko trto. Potožili so mi, da bodo letovali tu, žal, samo še letos, ker bodo ta prostor spremenili v zeleni obalni pas. Kam bodo šli prihodnje leto, še ne vedo. Verjetno in Izola. Pohval gleda hrane in vsega ostalega ni bilo ne konca ne kraja. Le lepšega vremena si želi. Ze med razgovorom so tiste jasne krpe neba prekrili oblaki in pričelo je vztrajno deževati. Mehka ilovnata tla so se vdrala pod nogami.

Tako se vrsti dan za dan. Tako je bilo lani, tako je letos, tako bo nemara tudi drugo leto. Podnevi se bodo kopali, zvezdar plesali in občudovali razsvetljena mesta onstran koprskega záliva.

M. F.

Na soncu v morju — to je mitek

MLADA RAST

Pismo z morja

Očka se je jezil na svojega enajstletnega nadnobludnega sinčka. S prekrizanimi rokami na hrbitu je zakorčil po sobi. Mami je samo vzdihnila, kajti sledilo je dolgo predavanje o vzgoji njenega edinčka:

»Tisti tvoj sin! Pošljš ga na morje, mu napolnila usesa z nauki: naj uboga, naj takoj piše, naj se hodi predalec v morje, naj ne je čokolade in klobas hkrati, naj za vse na svetu ne stopi na morskega ježka, ker se rana rada ognji in splahi naj se lepo vede v koloniji. In sedaj

Kitajska pripovedka:

Količek

Deček Siao-Tung-Min je hitel v šolo. Ze je pretekel polovico poti, nenadoma pa — tresk!... Spotaknil se je ob količek in padel. Urno se je dvignil, nitri prahu si ni otrezel z obleke in že tekel naprej. Ko je bil že precej daleč, se je Siao-Tung-Min nenadoma obrnil in se vrnil. Pomicil je: »Tako kot sem padel jaz, lahko pada še kdo četisti količek.« Izpulli je količek iz zemlje in ga vrgel v travo ob cesti.

— Draga mamica in očka!

Tukaj mi je dobro. Zdrav sem tudi. Moj sošolec Jožek je stopil na morskega ježka, jaz pa zelo pazim. Tu je zelo vroče, zato ne jemo klobas, ker so mastne. Morje je slano bolj, kot sem mislil. Za očka nabiram lepe školjke...

Dolgo, dolgo je bilo pismo: o plavjanju, o ribah in ladjah in končalo s pozdravi in poljubi.

»Kako prisrčnol!« sta ugotovljala mami in očka in shranila pismo v lepo pisano skrinico.

Lea Tratnik

„Slinje morje Adrijansko ...“

Koliko naše mladine pohti na obalo Slovenskega Primorja, da se naučijo sonca in morja, da si naberejo novih moči za prihodnje delo! Radovedni bodo opazovali pokrajino: razgibano, slikovito obrežje, valovito bregovito svet za njo, pred njo pa širna morska ravan. Pogledi mnogih jo bodo poljubljali prvič v življenu.

Malokdo pa ve kaj več o njej sami in o pokrajini ob njej, zato boste tisti, ki to preberete, povestili svojim mladim tovarišem in tovarišicom:

- da se imenuje svet med izlivom Dragonje in Debelim rtičem Slovenskega Primorja;

- da je Koper glavno mesto Slovenskega Primorja, politično in upravno središče ter gospodarsko središče okraja;

- da je Izola središče tamozne industrije in

- da je Piran sedež slovenske trgovinske mornarice, ki se je uvrstila na drugo mesto v jugoslovanski trgovski mornarici. Piranska »Splošna plovba« ima enajst velikih ladij, ki vozi po vseh svetovnih morjih, enajst manjših ladij, ki vozi po Jadranu, ima motorno jahto »Burja« in več motornih čolnov, skupno 27 plovnih enot, ki lahko naložijo okoli 85.000 ton blaga;

- da živijo Slovenci že 1300 let tudi onstran Debelega rtiča in bližnjega Trsta tja do Devinskega gradu, da se torej slovenska morska obala razteza od Devine do Dragonje;

- da je nad 30 metrov visoki Savudrijski svetilnik onstran Piranskega záliva — na meji slovenske domačije — najstarejši svetilnik na vzhodni, to je na jugoslovanski obali Jadranu, saj so ga postavili že pred 140 leti in se ga včasih prištevali med najlepše svetilnike v Evropi;

- da leži pred slovensko obalo 69 otokov in 413 čeri in plitvin, na njih pa 445 svetilnikov in drugih svetlobnih znamenj, ki kažejo ladjam ponosno varno pot v pristanišča;

- da Jadrano morje ni povsed enako slano, je pa ob naši obali bolj kot na nasprotni strani, da je v severnem Jadranu — delno tudi ob Slovenskem Primorju — slanost zar

XIV. državno prvenstvo v plavanju

Jadran, Triglav, Primorje - 74 točk

Vlado Brinovec junak prvenstva - Kocmür najhitrejši Jugoslovan - Organizacija tekmovanja odlična

V drugem dnevu XIV. državnega prvenstva v plavanju so bile na sporednu najhitrejšo disciplino za moške in ženske, ter 200 m prsno za ženske. Na sporednu so bile tudi štafete 4×100 m crawl in 4×100 m mešano za moške. Že dopoldanska predtekmovanja so prinesla nekaj doberih in celo odličnih rezultatov za sladko vodo.

V disciplini 100 m prostoz za ženske je nastopilo kar 32 tekmovalk. Zeierjeva na tej progi ni imela v predtekmovanju hude konkurenco in ji je bila za petami samo mlada Srebrenka Veržl. Od Kranjske je nastopila na tej progi Danica Bogatajeva in se zaradi neizkušenosti ni uvrstila v finale. Od Slovenije se je v finale uvrstila tudi Ela Horvat ZPK Ljubljana.

Ze dopoldne so gledali z velikim zanimanjem pričakovali nastop najhitrejših plavalev Jugoslavije. Tu je imel glavno besedo domaćin Janez Kocmür s časom 57,6, kar je tudi najboljši jugoslovenski čas v sladki vodi. Med finaliste na tej progi se je plasirala tudi Vlado Brinovec. Na 200 m prsno za ženske je v predtekmovanju osvojila prvo mesto članica ZPK Ljubljane Sonja Tominskova. Lepo boste smo videli tudi v štafetah 4×100 m mešano moški. Tu je bila diskvalificirana najboljša četvorka zagrebške. Mladost, ker je zadnji plavalec Jelatič startal že preden je prispel do cilja njegov prednik. Predtekmovanje za žensko štafeto 4×100 m prostoz ni bilo, ker se je prijavilo samo osem ekip.

Sestram finalistov: 100 m crawl ženske: Glavanić (MZ), Camdijč (JH), Benković (MS), Zeier (JD), Veržl (MZ), Horvat (ZPK), Borčić (SB); Brožičević (PR); 200 m prsno: Deangelis (PR), Tominsk (ZPK), Tučan (MZ), Maričić (MZ), Marasović (JS), Mrkić (JS), Rode (ZPK), Horvat (ZPK); 100 m crawl moški: Penić (JS), Lonza (D), Jezer (MZ), Despotović (SB), Kičević (PK), Nardelli (JS), Kocmür (TK), Brinovec (TK), 4×100 m mešano moški: Primorje II, Rijeka, Triglav II, Kranj, Sever Beograd, Jadran Split, Triglav I, Kranj, Primorje I, Rijeka, Rudar Trbovlje; 4×100 m prostoz ženske: Mladost Zagreb, Rudar Trbovlje, Jadran Hercegovni, Jug Dubrovnik, Sever Beograd, Jadran Split, Triglav Kranj, Primorje Rijeka.

V večernem finalnem delu po-

4:39,0, 3. Mornar Split 4:45,3, 4. Triglav I, Kranj 4:45,4; 4×100 m prostoz ženske: 1. Jadran Hercegovni 5:03,8, 2. Mladost Zagreb 5:07,4, 3. Jug Dubrovnik 5:09,0. — Stanje

DRŽAVNI PRVAKI ZA LETO 1959

Moški:

1500 m prostoz: Vlado Brinovec; 100 m hrbitno: Mihovil Dorčić (PR); 200 m metuljček: Stevan Niklin (SB); 100 m prostoz: Janez Kocmür (TK); 400 m prostoz: Vlado Brinovec (TK); 200 m prsno: Djordje Perušić (PK); 4×200 m mešano: Primorje Rijeka; 4×200 m prostoz: Triglav Kranj.

Ženske:

400 m prostoz: Hilda Zeier (JD); 100 m metuljček: Zagorka Golubin (JH); 100 m prostoz: Tija Camdijč (JH); 200 m prsno: Sonja Tominsk (ZPK); 100 m hrbitno: Bajković Natalija (JH); 4×100 m mešano: Jadran Hercegovni; 4×100 m prostoz: Jadran Hercegovni.

nedeljkovtega sporeda smo bili spet priča razburljivih borb v najhitrejših plavalnih disciplinah. Za 100 m prostoz za ženske je napravila veliko presečenje Tija Camdijč, ki je pustila za seboj favorita Hilda Zeierjevo. Na 100 m prostoz za moške smo takočil sami na to, ali bo Kocmür še izboljšal dopoldanski rezultat ali ne. To se mu ni posrečilo, a je vseeno postal državni prvek v tej disciplini s časom 0:57,8. Na 200 m prsno za ženske je zmagaala zanesljivo Ljubljancanka Sonja Tominsk in tako prvič postala državna prvakinja. Lepo boste smo videli tudi v štafetah pri moških in ženskah. Med moškimi je zmagaala štafeta Primorje I, med ženskami pa štafeta Jadranja in Hercegovine.

Rezultati — 100 m crawl ženske: 1. Tija Camdijč (JH) 1:10,4, 2. Hilda Zeier (JD) 1:11,2, 3. Palmira Benković (MS) 1:12,2; 200 m prostoz: 1. Sonja Tominsk (ZPK) 3:10,8, 2. Vida Tučan (MZ) 3:15,2, 3. Alenka Maričić (MZ) 3:15,6; 100 m crawl moški: 1. Janez Kocmür (TK) 0:57,8, 2. T. Nardelli (JS) 0:59,2, 3. Slobodan Kičević (PK) 0:59,4; 4×100 m mešano moški: 1. Primorje I, Rijeka 4:36,6, 2. Jadran Split

PET MINUT Z DANICO BOGATAJEVO

Eni najmlajših tekmovalk kranjskega Triglava, Danico Bogatajevi, smo postavili nekaj vprašanj:

—Ali si letos prvič startala na državnem prvenstvu?

Ne, to je bil moj drugi nastop. Prvič sem plavala lani v Splitu.

—Ali si s svojim uspehom na prvenstvu zadovoljna?

—Ne, lahko bi bilo bolje.

—Kje boš letos še tekmovala?

—Na državnem mladinskem prvenstvu v Splitu. —č

M mi Malenšek Konč

—Jaz grem po ključ, je odločno rekel enooki Grošelj.

Na pragu Heterijeve hiše se je prikazala Marinka, majhna in zavaljena v povedala, da gospodarja ni doma, ključe pa je odnesel s seboj.

—Ni res! V cerkvi smo ga videli! je zavpil Hafnerjev Tonč.

Švil je s pestjo zagrozil proti Heterijevi hiši. Kib je zaklel:

—Kršenduš, vломimo vrata!

—Ne, ne, ga je miril Grošelj. —To je kaznivo.

—Zakaj ne? so drug čez drugega zaplili kovači. —Zaklenil je vigenc, da bi nam nagajal! Morebiti sploh ni res, da se še ni vrnil od maše. Če bi pogledali v hiši, bi ga najbrž našli. Samo pritajil se je!

Trije so se bližali Heterijevi hiši. Gledali so v okna in vpili:

—Filip, kar pokaži se in odkleni! Ničesar tvojega nočne,

mo, vsak svoje nakovalo si bo pa menda smel vzeti!

—Ce se misliš prikrivati, ti bomo obrnili hišo do pod-

strešja! je grozil Kib. —Dovolj dolgo si nas imel za norca,

zdaj je tega konec!

Marinka je vrešče pobegnila v vežo. Nato so se vrata

* truščem zaprla in v zid je zdrsnil težki železni zapah.

Nato je glasno viknila, da so jo slišali na cesto:

—Ježeš, in zadnja vrata? Zaprite, zapahnite! Še v hišo nam bodo vdri, razbojniki!

tekmovanja odlična

teg progi je tudi letos osvojil državno prvenstvo kranjski Triglav.

Zgodilo se je nekaj nenavadnega za takšno prvenstvo, in sicer to, da so imeli trije klubni enako število točk — 74. Ekipnega državnega prvaka je sodniški zbor določil po doseženih prvih mestih. Tako je postal letos ekipni državni prvak v plavanju Jadran iz Hercegovave s petimi prvimi mesti, drugi kranjski Triglav s štirimi prvimi mesti in tretji Primorje z Reke z dvema prvima mestoma itd.

Rezultati zadnjega dne — 400 metrov crawl moški: 1. Vlado Brinovec (TK) 4:44,8, 2. Peter Brinovec (TK) 4:50,9, 3. Toni Nardelli (JS) 4:56,2; 200 m prsno: 1. Djordje Perušić (PK) 2 minuti 47,8, 2. Janez Pelc (ZPK) 2:48,4, 3. Tito Tomičić (MZ) 2 minuti 52,2; 100 m hrbitno ženske: 1. Natalija Bajković (JH) 1 minuta 19,2, 2. Dunja Pilić (JS) 1:22,2, 3. Irena Tilinko (SS) 1 minuta 23,5; 4×100 m mešano 1. Jadran Hercegovni, 2. Primorje Rijeka, 3. ZPK Ljubljana; 4×200 m prostoz moški: 1. Triglav Kranj, 2. Jadran Split, 3. Primorje Rijeka.

Vrstni red ekip: 1. Jadran Hercegovni 74, 2. Triglav Kranj 74, 3. Primorje Rijeka 74, 4. Mladost Zagreb 68, 5. Jadran Split 67, ZPK Ljubljana 43, 7. Jug Dubrovnik 34, 8. Mornar Split 27, 9. Sever Beograd 26, 10. Spartak Subotica 6, 11. Celuloza Krško 6, 12. Rudar Trbovlje 5, 13. Partizan Beograd 5 točk itd.

Po končanem tekmovanju je bila tudi razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad.

Ekipni moški prvak je postal Triglav Kranj in ekipni ženski prvak Jadran Hercegovni. Najboljši plavalec prvenstva je postal Vlado Brinovec in najboljša plavalka Tija Camdijč, za najboljšega je bil določen Janez Kocmür. In na koncu še nekaj besed o organizaciji. Mariljiv športnim delavcem PK Triglav gre vse priznanje kakor vsem, ki so pomagali pri izvedbi tega kvalitetnega odlično organiziranega prvenstva.

KAJ SO POVEDALI TEKMOVALCI IN FUNKCIONARJI PO KONCANEM PRVENSTVU

Vrhovni sodnik dr. Bronislav Skaberne: »Tako dobro organizirana prvenstva po osvoboditvi še nisem videl.«

Zvezni trener Ante Senjanović: »Triglav bo imel čez dve, tri leta tudi dobro žensko ekipo. Prvenstvo je v celoti odlično in uspelo.«

Sonja Tominsk: »Nisem pričakovala, da bom osvojila prvo mesto na 200 m prsno in postal državna prvakinja. Vesela sem svojega uspeha.«

Vesna Breškar: »Moj uspeh ni bil najboljši, ker sem bila zadnji teden bolna in od slovenskega prvenstva naprej sploh nisem trenirala.«

M. Z.

Vlado Brinovec in Kocmür (na levi) sta se oba uvrstila v finale 100 m prostoz

Sport med delovnimi kolektivi

Med delavci v tovarni so tudi športniki

Množična tekmovanja med obrati - največ zanimanja za nogomet

Kranjska tovarna »Iskra« sodi sebno skrb posvečajo kegljanju, med najuglednejše tovarne do saino imajo 12 krožkov; sleherni vključujejo 6 članov kolektiva.

Kolektiv živi s kranjskimi društvi v slogu in so jim njihove mnogo za najboljšimi. Sprehod po dvorišču tovarne nam je vslil misel, da mora biti tu športna dejavnost zelo razgibanja. Tu smo videli igrišče za odbokko, rokomet, atletske naprave, prostor za skok v daljino in visino ter naprave za orodno telovadbo. V Iskri se posebej odlikujejo z množičnimi tekmovanji, posebno med obrati. Največ gojijo nogomet, saj je pred začetkom tekmovanj, ki so največkrat v počastitev državnih praznikov, posebno še letos ob priložnosti 40-letnice KPJ, precej zanimljiv.

Pred nedavnim je pred 2000 članov kolektiva nastopila na tovarniškem dvorišču Višja šola za telesno vzgojo iz Ljubljane. Gledalci so bili nad nastopom navdušeni in je bila edina želja, da bi se takti nastopi še ponovili.

Nastop Višje šole za telesno vzgojo, ki je prikazal največ orodne in parterne telovadbe, je bil povod, da bo tudi ta športna panoga v Iskri našla dovolj resnih mladih ljudi, potrebna bo le široka popularizacija in propaganda, morda tudi podoben nastop aktivnih telovadcev v Iskri (sačihi ni malo) na istem mestu, kot ga je imela šola. M. Z.

KOLESARSKE DIRKE NA BLEDU

Telesnovzgojno društvo Partizan Bled bo priredilo v nedeljo, 30. avgusta ob 10. uri dopoldne, cestne kolesarske dirke okrog blejskega jezera. Proga bo dolga 50 kilometrov. Nastopili bodo tudi tekmovalci, ki niso člani kolesarskih klubov. Na kolesarski dirki bodo sodelovale ekipe iz Ljubljane, Maribora, Reke, Pule in Zagreba. Za tekmovalce je razpisanih 12 nagrad.

Kovači so se jezno zakrohotali. Hafnerjev Tonč je stopil na prag in s pestjo začel nabijati po vratih. Grošelj ga je potegnil proč.

—Nobenega razbijanja! Oni si želijo, da bi nas nazadnje žandarji vlačili okrog. To bi jim prišlo kakor nalač.

Potem so Grošelj, Pavle in oba Perkadarja stopili skupaj. Drugi so stali ob strani in godrnjali.

—Ali naj res vlamimo vrata? je zaskrbljeno vprašal Grošelj.

—To bodo še sitnosti! Jaz nisem bil za to reč, nikoli ne, je ob strani zavzduhnil Grošelj svak Sončev Joža.

—Jaz se vrat ne dotaknem, je tihno rekel Pubič.

—Šeme! je sikhnil Kafnerjev Tonč.

—Smejali bi se nam, če bi se vračali s praznimi vozovi, je menil Pavle.

—Saj ni treba vlamiti ključavnice. Samo iz tečajev jih vrzimo.

Perkadarja sta se uprla v težka hrastova vrata in jih skušala vzdigniti. Hrastov les je počil, toda vdal se ni.

—Treba bo podstaviti zavoro, sta rekla.

Grošelj Tonček, ki je z odprtimi ustmi opazoval prizor in se ves čas motil med kovači, je stekel za vigenc in se vrnil z železnim drogom. Perkadarja sta ga porinila v vrzel med pragom in vrat. Poprijeli so tudi drugi, vse so se obešali na drog in pritiskali nanj. Vrata so se ječe zazibala in omahnila vstran. Pot v vigenc je bila odprta. Kovači so vsi vanj kakor čebele v panj.

In prav nadstropju Heterijeve hiše se je odprlo okno. Marinka se je sklonila ven in začela kričati, da se je razlegalo po vsem trgu:

—Vlomili so! Skoči vendor nekdo po žandarje!

Ljudje so gledali v okno in se smeiali. Nihče se

Anekdot

Chesterton so povabili na večerjo. Ko so povečerjali in se je bila kritična ura obmiznega pogovora, so od pisatelja seveda zahtevali, naj spregovori. Ta se je dvignil in začel:

»V Neronovih časih so prilekli v arena sužnja. Odprli so vrata kletke in iz nje je skočil lev. Ubogi suženj je bil zgrubljen, razen če se ne bi zgodil čudež. Lev je planil naden, toda mož je zveri le še utegnil zaščepati nekaj besed v uho. In gaj, tudež se je zgodil, lev se je začel umikati, zmeraj bolj, zmeraj bolj, dokler ni s podvitim repom izginil iz arene. Neron je tedaj poklical sužnja k sebi in mu obljubil, da mu podari življenje, če pove, kaj je levu zaščepal v uho. In mož je odgovoril: „Zelo preprosto. Rekel sem mu samo: Pazi! Ce me požes, bodo od tebe zahtevali zahvalni govor.“ In lev je pobegnil.«

In ne da bi še kaj pripomnil, je Chesterton spet sedel.

Ko je Diogenes čistil svoje vskadjanje zelje, je zaklicil Aristipus: »Ce bi ti lahko jedel zelje, se ti ne bi bilo treba prilizovati velikim.«

Na kar je Aristipus zaklicil v sod: »Ce bi se ti lahko prilizoval velikim, ti ne bi bilo treba jesti zeljal.«

Umetnostni zdgodovinar Richard Muther je bil profesor na bratislavski univerzi. Ko so mu očitali, da je eno njegovih velikih del o zdgodovini slikarstva plagiat, so bli njegovi kolegi k predsedniku vlade in potozili: »Profesor Muther je prepisal druga dela.«

Na kar je menil predsednik vlade zelo začudeno: »Jaz sem pa mislil, da delate vsi tako, gospodje!«

Jezikoslovec Regnier je v Akademiji znanosti pobiral pravstvoljne prispevke. Ker ni opazil, da je sicer stiskalki predsednik Rose že podaril zlatnik, se je ponovno vrnil k njemu.

»Saj sem že dal,« se je branil predsednik.

Na to je odvrnil Regnier: »Nisem videl, toda verjamem.«

In filozof Fontenelle je dojal: »No, jaz sem videl, pa ne verjamem.«

„Spoznavaj domovino in še bolj jo boš vzljubil“

20 dni po Jugoslaviji za 9000 dinarjev

Iz Iskre se je organizacija Počitniške zveze razširila še na pet ostalih kolektivov

Preteklo nedeljo je Družina delno s sodelovanjem družin v mestnega hrupa in vsakodnevnega življenja in se sprostijo v naravi.

Organizaciji počitniške zveze v okraju Kranj imajo morda očitati, da ni med najboljšimi, da na primer v Kopru, v Mariboru in drugod dosegajo lepe uspehe. Vsekakor pa je najmočnejša družina v Iskri, ki šteje 170 članov. Prav s pomočjo te družine pa so se letos že osamosvojile samostojne organizacije tudi v Tiskanini, Spiku, Planiki, Inteksu in Standardu. Prve družine so organizirane tudi po šolah, medtem ko se med delovnimi kolektivi še pripravlja taka oblika spoznavanja domovine, ki je iz zdravstvenih poučnih in vzgojnih vidikov zelo koristna in tudi privlačna za našo mladino.

K. M.

ZANIMIV PRIMER STARÉ ARABSKE OR- NAMENTIKÉ

Francoski arheolog Jean Ferrer je v teh dneh odpril na obalah Tiborskega jezera v bližini Kafarnauma (Izrael) zelo zanimiv mozaik, ki je bil nekdaj v neki arabski palati iz dobe Kalifov iz dinastije Omajadov (7. in 8. stoletje).

Največ je pri tem odvisno od dobre organizacije, kot pravijo oni. Za vsak izlet oziroma potovanje je treba prej pripraviti vse za udobnost, za prehrano, za razvedrilo itd. Njihova potovanja in izleti so privlačni še posebno zaradi cenostenosti. Delno dosegajo zaradi visokega popusta na železnici (75 odstotkov),